

Stadsplateau 7

Zeevonk
Regulatory en Governmental Affairs
Stadsplateau 7
3521 AZ Utrecht

Date:
12/12/2024

Contact: Daniel Leliefeld
E-mail: dale@cisc.dk

Phone: 0621460357
Fax:

Reactie van Zeevonk op consultatie Wet jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de industrie

Graag maakt Zeevonk, de Joint Venture van Vattenfall en Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) van de consultatiegelegenheid gebruik om haar mening te geven over de voorgestelde wijzigingen van de Wet Milieubeheer (hierna: De Wet) . Vooraleerst zal ik Zeevonk en haar belang in De Wet introduceren, daarna geef ik graag antwoord op de vragen van uw consultatie.

Zeevonk is de naam van het nieuwe windpark en de systeemintegratieoplossingen die Zeevonk zal ontwikkelen op het kavel dat eerder bekend stond als Ijmuiden Ver Beta. Het windpark krijgt een vermogen van 2 GW. Tussen de windturbines verrijst er een drijvend zonnepark op zee met een vermogen van 50 MW en in de haven van Rotterdam komt een nieuwe elektrolyser die een groot deel van de elektriciteit van het windpark gaat omzetten in groene waterstof.

Vanuit die productieeenheid voor groene waterstof heeft Zeevonk een groot belang bij een doeltreffende aanpak van de integratie van RFNBO-waterstof in de RED targets, i.c. de Nederlandse Industrietarget. De vraag naar RFNBO waterstof die de Industrietarget te weeg zou moeten brengen is temeer belangrijk voor Zeevonk, daar de vraag vanuit de transporttarget waarschijnlijk zeer beperkt zal blijven als gevolg van de beperkte rol die de raffinageroute mag spelen, daar deze enkel voor het 1% sub target geldt en als gevolg van het wegvallen van de businesscase voor raffinaderijen door de lage correctiefactor. Als gevolg van de vertraging van de Delta Rhine Corridor (tot minstens 2033, naar het zich er nu naar laat uitzien) is elke vraag vanuit de industrietarget die vanuit de Rotterdamse haven voorzien kan worden van essentieel belang.

Bij dezen schrijf ik u derhalve, daar Zeevonk van mening is dat de huidige hoogte, invulling en het mechanisme van de target onvoldoende vraag naar RFNBO tot stand brengen om een positieve FID te accomoderen voor het Zeevonk project, waardoor de transitie naar een waterstofeconomie nu niet tot stand zal komen in Nederland. Zeevonk ziet dat het huidige voorstel incompleet is en relatief zwak waardoor het geen harde verplichting geeft voor de relevante industriële vervuilers. In antwoord op uw vragen doen we een aantal suggesties ter versterking daarom van het volledige instrumentarium.

Vraag 1 van 9

- 1) *In het algemene deel van de memorie van toelichting wordt beschreven hoe de jaarverplichting deel uitmaakt van een samenspel tussen de instrumenten “productiesubsidies”, “jaarverplichting” en “vraagsubsidies” met als doel om de lidstaatverplichting van 42% in 2030 te halen. Is dit volgens u de juiste mix aan instrumenten? Zo niet, wat is volgens u een beter alternatief of toevoeging aan het huidige beoogd instrumentarium?*

Zeevonk is van mening dat dit pakket aan instrumenten in potentie in staat is om het beoogde doel te verwezenlijken. Om de industrie nu in beweging te krijgen, en de eerste grijze waterstof daadwerkelijk voor hernieuwbare waterstof te vervangen, is evenwel van wezenlijk belang dat dit pakket op voorhand voldoende zekerheid moet bieden dat:

1. het pakket en het ingroeipad tijdig en voor langere duur wordt ingevoerd;
2. de target een verplichtend karakter heeft;
3. de target reeel is, doordat
 - a. de hoogte van de doelen in de juiste verhouding tot de mogelijkheden staat;
 - b. de doelen over een voldoende grote groep verdeeld worden;
 - c. er voldoende subsidiebudget op voorhand en gedurende de relevante periode beschikbaar is.

Om aan die randvoorwaarden te voldoen zijn ons inziens de volgende nadere maatregelen nu nog nodig.

1) Randvoorwaarde dat het pakket en het ingroeipad tijdig en voor langere duur wordt ingevoerd

- a) Om de industrie daadwerkelijk tot vraag naar RFNBO te bewegen dient de verplichting zo snel mogelijk daadwerkelijk van kracht te worden, daar de geloofwaardigheid onder druk komt te staan en de ruimte voor alternatieve regelgeving of alternatieve productielocaties (leakage) prevaleert boven concrete actie door de industrie.
- b) Een ingroeipad dat met een concrete startdatum aanvangt (e.g. 2030) en dan meteen een forsere hoeveelheid RFNBO vereist is makkelijker te accommoderen voor industriële partijen dan een gestager ingroeipad zoals nu wordt overwogen. Industriële partijen moeten veelal technologische aanpassingen maken, die eenmaal verwezenlijkt grotere hoeveelheden aan zullen moeten kunnen, daar deze toekomstbestendig worden gerealiseerd. Deze herinvesteringen kunnen bovendien sneller worden terugverdiend als er meer RFNBO mee afgenomen moet worden.
- c) Langere contracten voor de afname van RFNBO helpen de prijs naar beneden te brengen, daar deze essentieel zijn om het risico van de gedurfde investeringen in RFNBO productieinstallaties te reduceren. Daarom is een langere verplichte periode tot 2035 voor RFNBO productie en daarmee voor industrie afnemers van groot belang.

2) Randvoorwaarde dat de target een verplichtend karakter heeft

- d) Industriële partijen zijn calculerende organisaties die uiteindelijk het vermeende belang van hun eigenaren trachten te bedienen. Daarom zal er alleen een prikkel tot compliance bestaan wanneer er voldoende materieel risico uitgaat van incompliance. Een daadwerkelijke punitieve boete dient daardoor vooraleerst reeel te zijn en fors hoger dan de kosten van compliance. Een boete zal de hoogte van het prijsverschil tussen grijze en groene waterstof moeten krijgen vermenigvuldigd met de kans op succesvolle veroordeling. Die boete dient ons inziens als een backstop te fungeren. Voordat het zover komt is een buy out mogelijk bijzonder nuttig, wanneer de opbrengsten van de buy out aan het systeem ten goede komen, bijvoorbeeld aan de vraagsubsidie. Die buy out behoeft uiteraard slechts een fractie goedkoper te zijn dan de boete.

Zeevonk is aldus van mening dat er zowel een boete als een buy out moet komen, wanneer de opbrengsten van de buy out aan verduurzaming met groene waterstof ten goede komen.

3) Randvoorwaarde dat de target reeel is, doordat de hoogte van de doelen in de juiste verhouding tot de mogelijkheden van de industrie staan

- e) De nu voorgestelde keuze aan de wetgever om ammoniakproductie via stoom-methaanreformatie uit te zonderen van de jaarverplichting is ons inziens ongelukkig, daar dit de target te zeer verlaagt. Een (deel van de) ammoniakproductie zou alsnog onder de verplichting moeten komen te vallen. Een partiele en gefaseerde introductie kunnen een mitigerend effect hebben op de genoemde beweegredenen in de memorie van toelichting.
- f) Om het nodige volume van de RFNBO vraag te garanderen is een verplicht deel van 24% beter dan een lager percentage. De wetgever wil uiteraard een goede balans vinden tussen verduurzaming met RFNBO en het risico van weglekken van industriële partijen. Een deel van deze weglek is echter niet te voorkomen. Dit is nu eenmaal onderdeel van de transitie waar we ons in begeven, waarbij het verloop niet vanzelf gaat, maar moeilijke beslissingen van overheden soms grote consequentie hebben voor betrokken partijen. Evenwel moet hierbij ook in overweging genomen worden dat het veelal om bedrijfstakken die al langer tezeer onder druk staan en daarom Nederland/ de maatschappij ook niet lang meer veel te bieden hebben. Om het overblijvende risico te mitigeren zijn er ook nog andere mogelijkheden:
 - Door vroeg aan labelling van producten gemaakt met RFNBO te beginnen, kan ongelijke concurrentie voorkomen worden.
 - Weglek naar andere lidstaten zou niet als een deel van het risico gezien moeten worden, daar alle lidstaten dezelfde verplichting zijn aangedaan.
 - Weglek naar landen buiten de EU wordt voor een goed deel al door het Carbon Border Adjustment Mechanisme tegengegaan, waar de meeste industriële partijen direct of indirect ook mee te maken hebben. Dit is het meeste geeigende mechanisme voor dit probleem. Weglek zou niet via een verlaging van de target bestreden moeten worden
 - Bovendien mag verwacht worden dan niet EU-landen ook soortgelijke maatregelen zullen treffen als de RED targets, daar zij zich vrijwel allemaal aan het Parijs-akkoord hebben gecommitteerd.
- g) Een vreemde aangelegenheid bij deze target is dat het gaat om de hoeveelheid RFNBO in verhouding tot de gebruikte hoeveelheid overige waterstof in diezelfde periode. Wanneer waterstofverbruikers dus hun waterstofverbruik aanpassen, dan daalt het volume RFNBO dat nodig is om de target te halen. Dit leidt onnodig tot aanzienlijke onzekerheid, zowel voor industriele eindgebruikers over de RFNBO en HWI prijs als voor RFNBO producenten, daar er onverhoeds veel vraag weg kan vallen. Zeevonk wil daarom bij dezen vragen om het totaal waterstof verbruik op een jaar (e.g. 2024) te fixeren, om alle betrokken partijen meer zekerheid te geven.

4) Randvoorwaarde dat de target reeel is, doordat de doelen over een voldoende grote groep verdeeld worden

- h) Hoewel het RED target voor Nederland enkel over het industriële gebruik van waterstof gaat, wil Zeevonk bij dezen voorstellen om toch compliance van de industrietarget toe te staan met refinery route credits (RARE) uit de Transport Target. Hiermee zal ook meer emissie voorkomen worden en het helpt zowel het nodige volume in de vraag naar RFNBO te garanderen als dat het de kosten van compliance door industriële partijen verlaagt. Een dergelijke uitbreiding van de raffinageroute zou zeer wel mogelijk helpen om de vele grote raffinaderijen te helpen een positieve business case te zien in de ombouw van hun installaties voor meer groene waterstof,

zeker nu de correctiefactor zeer laag vastgesteld lijkt te gaan worden. Het deel van de industrietarget dat met de raffinageroute ingevuld wordt zal via het vrijwillige gedeelte ondervangen moeten worden, zodat Nederland aan haar verplichting zal voldoen.

- i) Binnen het process rondom de Maatwerkafspraken zou ook gestuurd moeten worden op het behalen van de RFNBO industrie target, om een zo groot mogelijke vraag naar RFNBO tot stand te brengen en de kosten voor de transitie voor industrie beperkt te houden.
- j) Door Industriële waterstof gebruikers die niet aan de backbone verbonden zijn zoveel mogelijk toe te laten om zich te verduurzamen op basis van HWI credits helpt om de kosten van compliance te verlagen en een zo groot mogelijk RFNBO vraag te creëren, daar er in feite geen vraag verloren gaat.

5) Randvoorwaarde dat de target reeel is, doordat er voldoende subsidiebudget op voorhand en gedurende de relevante periode beschikbaar is.

- k) Teneinde zoveel mogelijk vraag naar RFNBO teweeg te brengen als gevolg van de noodzaak tot compliance door de industriële waterstofgebruikers zou idealiter het volledige pakket aan maatregelen en de budgetten op voorhand bekend zijn. Wanneer het volledige pakket ex ante 'staat' kunnen de partijen onder de target niet anders dan naar compliance toewerken.
- l) Voor wat betreft de toepassing van het subsidiebudget voor de vraagsubsidie is Zeevonk van mening dat dit budget op voorhand voldoende groot moet zijn, om partijen een goede inschatting te kunnen laten maken in hoeverre zij van dit budget gebruik kunnen maken.
- m) Zeevonk is van mening dat een paragraaf in de wet rondom evaluatie en aanpassing zorg kan dragen voor meer zekerheid, daar een dergelijke clause de wetgever gaandeweg in staat stelt om het mechanisme en de subsidie voortdurende aan te passen om de targets te doen laten halen. Dit maakt de target meer reeel, waardoor partijen eerder over zullen gaan tot gedragsverandering door grijze watertof te vervangen door RFNBO.
- n) Zeevonk ziet ook dat HWI-WD credits niet verhandelbaar zouden moeten zijn.

Vraag 2 van 9

- 2) *In welke mate denkt u dat een hogere jaarverplichting leidt tot een hoger absolute verbruik van RFNBO's door de industrie (versus afschaling / verplaatsing van bedrijfsactiviteiten)?*

Ten overvloede hier nogmaals het standpunt van Zeevonk over dit vraagstuk

Om het nodige volume van de RFNBO vraag te garanderen is een verplicht deel van 24% beter dan een lager percentage. De wetgever wil uiteraard een goede balans vinden tussen verduurzaming met RFNBO en het risico van weglekken van industriële partijen. Een deel van deze weglek is echter niet te voorkomen. Dit is nu eenmaal onderdeel van de transitie waar we ons in begeven, waarbij het verloop niet vanzelf gaat, maar moeilijke beslissingen van overheden soms grote consequentie hebben voor betrokken partijen. Evenwel moet hierbij ook in overweging genomen worden dat het veelal om bedrijfstakken die al langer tezeer onder druk staan en daarom Nederland/ de maatschappij ook niet lang meer veel te bieden hebben. Om het overblijvende risico te mitigeren zijn er ook nog andere mogelijkheden:

- Door vroeg aan labelling van producten gemaakt met RFNBO te beginnen, kan ongelijke concurrentie voorkomen worden.
- Weglek naar andere lidstaten zou niet als een deel van het risico gezien moeten worden, daar alle lidstaten dezelfde verplichting zijn aangedaan.

- Weglek naar landen buiten de EU wordt voor een goed deel al door het Carbon Border Adjustment Mechanisme tegengegaan, waar de meeste industriële partijen direct of indirect ook mee te maken hebben. Dit is het meeste geeigende mechanisme voor dit probleem. Weglek zou niet via een verlaging van de target bestreden moeten worden
- Bovendien mag verwacht worden dan niet EU-landen ook soortgelijke maatregelen zullen treffen als de RED targets, daar zij zich vrijwel allemaal aan het Parijs-akkoord hebben gecommitteerd.

Vraag 3 van 9

3) *Wat vindt u van het voorgenomen ontwerp van de jaarverplichting? Denk hierbij aan de volgende vragen:*

Bieden de voorgestelde flexibiliteitsmechanismen voldoende flexibiliteit en waarom wel of niet?

Ten overvloede hier nogmaals het standpunt van Zeevonk over dit vraagstuk

- a) Een ingroeipad dat met een concrete startdatum aanvangt (e.g. 2030) en dan meteen een forsere hoeveelheid RFNBO vereist is makkelijker te accommoderen voor industriële partijen dan een gestager ingroeipad zoals nu wordt overwogen. Industriële partijen moeten veelal technologische aanpassingen maken, die eenmaal verwezenlijkt grotere hoeveelheden aan zullen moeten kunnen, daar deze toekomstbestendig worden gerealiseerd. Deze herinvesteringen kunnen bovendien sneller worden terugverdiend als er meer RFNBO mee afgenomen moet worden.
- b) Hoewel het RED target voor Nederland enkel over het industriële gebruik van waterstof gaat, wil Zeevonk bij dezen voorstellen om toch compliance van de industrietarget toe te staan met refinery route credits (RARE) uit de Transport Target. Hiermee zal ook meer emissie voorkomen worden en het helpt zowel het nodige volume in de vraag naar RFNBO te garanderen als dat het de kosten van compliance door industriële partijen verlaagt. Een dergelijke uitbreiding van de raffinageroute zou zeer wel mogelijk helpen om de vele grote raffinaderijen te helpen een positieve business case te zien in de ombouw van hun installaties voor meer groene waterstof, zeker nu de correctiefactor zeer laag vastgesteld lijkt te gaan worden. Het deel van de industrietarget dat met de raffinageroute ingevuld wordt zal via het vrijwillige gedeelte ondervangen moeten worden, zodat Nederland aan haar verplichting zal voldoen.
- c) Binnen het proces rondom de Maatwerkafspraken zou ook gestuurd moeten worden op het behalen van de RFNBO industrie target, om een zo groot mogelijke vraag naar RFNBO tot stand te brengen en de kosten voor de transitie voor industrie beperkt te houden.
- d) Door Industriële waterstof gebruikers die niet aan de backbone verbonden zijn zoveel mogelijk toe te laten om zich te verduurzamen op basis van HWI credits helpt om de kosten van compliance te verlagen en een zo groot mogelijk RFNBO vraag te creëren, daar er in feite geen vraag verloren gaat.
- e) Voor wat betreft de toepassing van het subsidiebudget voor de vraagsubsidie is Zeevonk van mening dat dit budget op voorhand voldoende groot moet zijn, om partijen een goede inschatting te kunnen laten maken in hoeverre zij van dit budget gebruik kunnen maken.
- f) Zeevonk is van mening dat een paragraaf in de wet rondom evaluatie en aanpassing zorg kan dragen voor meer zekerheid, daar een dergelijke clause de wetgever gaandeweg in staat stelt om het mechanisme en de subsidie voortdurende aan te passen om de targets te doen laten halen. Dit maakt de target meer reeel, waardoor partijen eerder over zullen gaan tot gedragsverandering door grijze watertof te vervangen door RFNBO.

- g) Zeevonk ziet ook dat HWI-WD credits niet verhandelbaar zouden moeten zijn.
- h) Een vreemde aangelegenheid bij deze target is dat het gaat om de hoeveel RFNBO in verhouding tot de gebruikte hoeveelheid overige waterstof in diezelfde periode. Wanneer waterstofverbruikers dus hun waterstofverbruik aanpassen, dan daalt het volume RFNBO dat nodig is om de target te halen. Dit leidt onnodig tot aanzienlijke onzekerheid, zowel voor industriële eindgebruikers over de RFNBO en HWI prijs als voor RFNBO producenten, daar er onverhoeds veel vraag weg kan vallen. Zeevonk wil daarom bij dezen vragen om het totaal waterstof verbruik op een jaar (e.g. 2024) te fixeren, om alle betrokken partijen meer zekerheid teg even.

Wat zijn voor u belangrijke overwegingen om een deel van het waterstofgebruik voor ammoniakproductie al of niet uit te zonderen van de jaarverplichting?

Ten overvloede hier nogmaals het standpunt van Zeevonk over dit vraagstuk

De nu voorgestelde keuze aan de wetgever om ammoniakproductie via stoom-methaanreformatie uit te zonderen van de jaarverplichting is ons inziens ongelukkig, daar dit de target te zeer verlaagt. Een (deel van de) ammoniakproductie zou alsnog onder de verplichting moeten komen te vallen. Een partiele en gefaseerde introductie kunnen een mitigerend effect hebben op de genoemde beweegredenen in de memorie van toelichting.

Wat vindt u van het voorstel om onderscheid te maken tussen de verhandelbaarheid van HWI-waterstof en HWI-waterstofdragers?

Ten overvloede hier nogmaals het standpunt van Zeevonk over dit vraagstuk

Zeevonk acht dit bijzonder zinnig en ziet ook dat HWI-WD credits niet verhandelbaar zouden moeten zijn.

In het huidig wetsvoorstel is geen 'buy out' (afkoopmogelijkheid) voorzien. In hoeverre biedt de optie van een 'buy out' de doelgroep van de voorgenomen jaarverplichting meer duidelijkheid? En hoe hoog zou volgens u een eventuele 'buy out' moeten zijn om te zorgen dat de drempel voldoende hoog is, zodat bedrijven in principe meedoen aan de jaarverplichting?

Ten overvloede hier nogmaals het standpunt van Zeevonk over dit vraagstuk

Industriële partijen zijn calculerende organisaties die uiteindelijk het vermeende belang van hun eigenaren trachten te bedienen. Daarom zal er alleen een prikkel tot compliance bestaan wanneer er voldoende materieel risico uitgaat van incompliance. Een daadwerkelijke punitieve boete dient daardoor vooraleerst reeel te zijn en fors hoger dan de kosten van compliance. Een boete zal de hoogte van het prijsverschil tussen grijze en groene waterstof moeten krijgen vermenigvuldigd met de kans op succesvolle veroordeling. Die boete dient ons inziens als een backstop te fungeren. Voordat het zover komt is een buy out mogelijk bijzonder nuttig, wanneer de opbrengsten van de buy out aan het systeem ten goede komen, bijvoorbeeld aan de vraagsubsidie. Die buy out hoeft uiteraard slechts een fractie goedkoper te zijn dan de boete. Zeevonk is aldus van mening dat er zowel een boete als een buy out moet komen, wanneer de opbrengsten van de buy out aan verduurzaming met groene waterstof ten goede komen.

Vraag 4 van 9

- 4) *Welke aannames doet u over de prijsstelling en volumes voor RFNBO's bij de beoordeling van de vormgeving van de jaarverplichting industrie?*

De huidige vormgeving en het gebrek aan duidelijkheid over de omvang/ beschikbaarheid en vorm van de vraagsubsidie, alsmede het meebewegende karakter van de target (de hoeveelheid totale waterstof ligt niet vast in een bepaald basis jaar) leidt tot dermate veel onzekerheid dat het onwaarschijnlijk is dat potentiële waterstofproducenten FID zullen nemen, ook omdat de vraag naar waterstof op basis van de huidige wetsaanpassing om diezelfde reden nog niet tot stand zal komen. Hierdoor continueert onzekerheid over de prijsvorming, waardoor het niet mogelijk is om in contracten te treden. Dit coördinatieprobleem (kip/ ei, hold up) dient door adequate en volledige wet en regelgeving doorbroken te worden. Met het pakket is het Ministerie goed op weg, maar het verdient nu nog verdere aandacht, zoals hiervoor door Zeevonk betoogd.

Vraag 8 van 9

5) *Deze vraag is specifiek voor producenten / importeurs van hernieuwbare waterstof:*

Wat is de impact van beide percentages van het ingroei-pad (24% of 8%) op uw verwachte afzet aan industriële gebruikers van waterstof?

Kort gezegd: een lage target van 8% verplicht maakt investering in waterstofproductie in Nederland zeer moeilijk. Het verplichte doel is eenvoudigweg te laag.

Ten overvloede hier nogmaals het standpunt van Zeevonk over dit vraagstuk

- o) De nu voorgestelde keuze aan de wetgever om ammoniakproductie via stoom-methaanreformatie uit te zonderen van de jaarverplichting is ons inziens ongelukkig, daar dit de target te zeer verlaagt. Een (deel van de) ammoniakproductie zou alsnog onder de verplichting moeten komen te vallen. Een partiele en gefaseerde introductie kunnen een mitigerend effect hebben op de genoemde beweegredenen in de memorie van toelichting.

- p) Om het nodige volume van de RFNBO vraag te garanderen is een verplicht deel van 24% beter dan een lager percentage. De wetgever wil uiteraard een goede balans vinden tussen verduurzaming met RFNBO en het risico van weglekken van industriële partijen. Een deel van deze weglek is echter niet te voorkomen. Dit is nu eenmaal onderdeel van de transitie waar we ons in begeven, waarbij het verloop niet vanzelf gaat, maar moeilijke beslissingen van overheden soms grote consequentie hebben voor betrokken partijen. Evenwel moet hierbij ook in overweging genomen worden dat het veelal om bedrijfstakken die al langer tezeer onder druk staan en daarom Nederland/ de maatschappij ook niet lang meer veel te bieden hebben. Om het overblijvende risico te mitigeren zijn er ook nog andere mogelijkheden:
 - Door vroeg aan labelling van producten gemaakt met RFNBO te beginnen, kan ongelijke concurrentie voorkomen worden.
 - Weglek naar andere lidstaten zou niet als een deel van het risico gezien moeten worden, daar alle lidstaten dezelfde verplichting zijn aangedaan.
 - Weglek naar landen buiten de EU wordt voor een goed deel al door het Carbon Border Adjustment Mechanisme tegengegaan, waar de meeste industriële partijen direct of indirect ook mee te maken hebben. Dit is het meeste geeignende mechanisme voor dit probleem. Weglek zou niet via een verlaging van de target bestreden moeten worden
 - Bovendien mag verwacht worden dan niet EU-landen ook soortgelijke maatregelen zullen treffen als de RED targets, daar zij zich vrijwel allemaal aan het Parijs-akkoord hebben gecommitteerd.

Vraag 9 van 9

6) *Deze vraag is specifiek voor producenten / importeurs van hernieuwbare waterstof:*

In hoeverre draagt de voorgestelde vormgeving van de jaarverplichting bij aan het kunnen nemen van een investeringsbeslissing op uw elektrolyse-/importproject? Welke elementen van de vormgeving zijn het meest belangrijk voor deze investeringsbeslissing. Bijvoorbeeld: Start ingroeipad in 2026, 2030 of ander jaartal; Voorkeur voor ingroeipad vanaf 2030, met grotere stappen.

Hoogte van het percentage in 2030, 2035, 2050; Voorkeur voor vastleggen van zo lang mogelijke verplichte periode.

Opgenomen flexibiliteitsmechanismen;

Zie hiervoor bij vraag 3.

Het zou goed zijn als RARE credits ook in de industrietarget een rol kunnen krijgen.

- Voortgang besluitvorming.

Ten overvloede hier nogmaals het standpunt van Zeevonk over dit vraagstuk

- a) Om de industrie daadwerkelijk tot vraag naar RFNBO te bewegen dient de verplichting zo snel mogelijk daadwerkelijk van kracht te worden, daar de geloofwaardigheid onder druk komt te staan en de ruimte voor alternatieve regelgeving of alternatieve productielocaties (leakage) prevaleert boven concrete actie door de industrie.
- b) Teneinde zoveel mogelijk vraag naar RFNBO teweeg te brengen als gevolg van de noodzaak tot compliancy door de industriële waterstofgebruikers zou idealiter het volledige pakket aan maatregelen en de budgetten op voorhand bekend zijn. Wanneer het volledige pakket ex ante 'staat' kunnen de partijen onder de target niet anders dan naar compliancy toewerken.
- c) Voor wat betreft de toepassing van het subsidiebudget voor de vraagsubsidie is Zeevonk van mening dat dit budget op voorhand voldoende groot moet zijn, om partijen een goede inschatting te kunnen laten maken in hoeverre zij van dit budget gebruik kunnen maken.
- d) Zeevonk is van mening dat een paragraaf in de wet rondom evaluatie en aanpassing zorg kan dragen voor meer zekerheid, daar een dergelijke clause de wetgever gaandeweg in staat stelt om het mechanisme en de subsidie voortdurende aan te passen om de targets te doen laten halen. Dit maakt de target meer reeel, waardoor partijen eerder over zullen gaan tot gedragsverandering door grijze watertof te vervangen door RFNBO.